

LA GRALLA

AVISOS Y SUSCRIPCIONS
SARANDI 203
AL COSTAT DEL CORREO

PERIÓDICH SENMANAL Y LITERARI

SUSCRICIÓ ADELANTADA
Ciutat ps. 0.50
Campanya » 0.60
Exterior » 0.70

LA GRALLA

MONTEVIDEO, 10 JANER DE 1886

Lo catalanisme

¿Qué es lo catalanisme? ¿Ahont va? ¿Ahont deuria anar? Velshi aquí plantejat lo problema.

Distingits escriptors que 's diuen catalanistas per lo sol fet de publicar sos travalls en llengua catalana, creuen ó volen fer créurer que no consisteix en res més lo catalanisme que en la *defuració* y conservació de nostra llengua, la qu' han omplert d' arcaïsmes, localismes y fins barbarismes que, en menyspreu de la claretat y puresa, han passat moltes vegadas per riquesas de la llengua.

Altres n' hi ha que creuen que 'l catalanisme no ha d' excloure la política y giran sos ulls envers nostras antigas y venerandas institucions, creyentlas de bona fé aplicables, á greu del bon sentit, á nostre poble d' avuy dia.

Y no falta qui, indignat devant la inícuca explotació de que 'l centralisme fa víctima á Catalunya, veyent la rancunia que la enveja de moltes provincias d' Espanya inspira contra nostre poble y volent d' un cop desferse dels corbs que per espay de tants anys nostra regió ve criant, miran cap als Pirineus, com si d' aquell indret puguessen esperar lo remey que fa falta á Catalunya, oblidantse de que aquestos, arriat lo cas, no faría altre paper que 'l de la ovella associada ab lo llop.

Que Catalunya deu haver de disposar ab mes llibertat de sas propias forsas, está fora de tot dupte, y, á nostre modo d' entendre, á conseguir sa autonomia relativa dintre de la

unió ab Espanya, deu encaminar principalment sos esforços lo catalanisme.

Los catalanistas hem d' abandonar d' una vegada aquest lirisme que no 'ns deixa apartar la mirada del passat, y 'ns manté dormits y somiant al ombra dels *sechs llorers de la grandesa pàtria*. Bo es que recordem nostra historia, bo es que celebrem los gloriosos fets de nostres avis. mes aixó sols no es prou pera conseguir que la pàtria ocupi 'l lloch de preferencia que li correspon.

Los catalans, y principalment los catalanistas, ja siguem dels que cantem á la fé, ja dels que cantem al progrés, no hem de rebaixarnos jamay, com está fent alguna publicació de nostra terra, que perque está escrita en catalá se diu catalanista, fins al extrem d' adular als poderosos que fujetejan á Catalunya, fins al extrem de callar devant de las amenassas d' un arbitrari governador de provincia.

No per cert: aqueix temperament no es propi del caràcter catalá, més gran, més viril, tan com mes gran, tan com mes aprop es lo perill que 's corre.

Lo catalanisme avuy dia deu ésser un apostolat, y com tot apostolat implica sacrifici, com aytal deu haverse de pendre y no com á negoci. En bon hora que 'ls catalans per equivocació, circunscriguin los límits de la pàtria dintre 'ls límits de sas respectivas individualitats: que cantin las gestas de nostres comptes, de nostres reys y de nostres almogavars, no per l' amor que 'ls inspire lo recort d' aytals proesas, sino perque cantantlas donarán mostra pública de son enginy; enhorabona qu' aixó passi, que d' humanas debilitats sempre n' ha estat plena la terra, p'ro qu' ab vintisis anys de treballar una institució que 's diu catalanista, no s' haja conseguit res més pera 'l catalanisme qu' un centenar de tomos de literatura, no fa gayre

favor, á fé de Deu, á los prohoms de nostre renaixement pátri.

Catalunya no te encar lo dret de nombrarse sas autoritats, d' invertir sa renda com millor li sembli, de fer valer sas lleys en sas provincias, y ha d' estar subjecte al jou qu' un qualsevol, un governador que no es d' aquella terra, ni la coneix moltes vegadas més que de nom, te á be imposarli, explotantla, com no fa gayré s' ha vist, en complicitat ab los lladres y facinerosos, y ab tot aixó, qu' allí es del domini públich, fins lo dret de queixarse se li nega.

Hora es ja de que desperti 'l catalanisme de son ensopiment: lo catalanisme no deu ésser tan sols literatura, com mal ho entenen alguns, lo catalanisme deu entrar de plé y activament en la vida política, y si nostres amichs de Catalunya no s' hi atreueixen, comensem nosaltres, fem activa propaganda, allá hont se vulga que 'ns trovém, qu' aquesta llavó que sembrem ara, tart ó abiat donará sos fruyts.

JOSEPH M. OLLER

Lluyta de braus

Panen et Circenses

Encara 'l cercle es plé: lo poble encara
s' empeny dintre sas portas:
ab sos fills al devant entra la mare,
sobre los amples graons de pedras fortas
riallera s' asseu.

Banderas y colors lo vent belluga,
'Xordan clarins y caixa:
galaneja l' jovent ó canta y juga
mentres lo lluytador al clos se n' baixa.
Ab son brodat arreu.

Fer es lo brau: son esbufech esglaya:
baix lo front s' enretira;
la gent remoliantse l' atalaya;
un home sol sens feredat se 'l mira,
dret, l' espasa á la má.

Calla tot l' estabèitj: lo brau arrenca,
lo drap vermell l' enganya;
l' acer enlluernant com á jonch trenca,
mes borbollant la sanch ix de sa entranya,
y tomba extés allá.

¡Escoltéu quin brugit! l' udol selvatge
festeja la victoria:
respireu lo ferum d' aqueix carnatge:
que caiga l' lluytador ó que l' brau moria,
per veurer morts veniu.

Si l' cavaller ab son cavall rodola
y masegat gemega
si sobtat lo peó per l' ayre vola
y cayguent sens matar, l' ánima entrega
flastoméu y aplaudiu.

Aixís los Senadors y las matronas
al Circ romá s' asseyan
y del poble soberch baix de las onas
los lleons á l' arena eixirne veyan
y 'ls gladiators sapats.

L' adeu sublim dels mártirs y las mares
jamay los eternía
y ab ulls aixuts y desdenyosas caras,
del qui plé de salut pregant moria
mirabau los debats.

També en camp clos los sarrahins bregären
ab sanguinosa fera
y calentas despullas presentären
als peus de la doncella falaguera,
qu' enjoyá á l' mes valent.

La lley de nostre Deu per crim pregona
La sanch qu' en vá s' derrama;
y sols per santa caritat perdona
al qui nafrat de mort aquí s' exclama,
Pé l' darrer sagrament.

Dels homens prous de nostra avior volguda
Eixa lluyta inhumana
pé l's vilatges jamay fou coneguda:
ferest costum d' antiquitat pagana
no té en la llengua nom.

Si es nostre temps d' avens y de sabiesa,
¿Perqué eix mal us no esborra?
Perque menysprea l' art y la bellesa,
y si 'l bou brama escarbotant la sorra,
¿perqué hi corre tothom?

Poble: ¿qué fas aquí? fuig d' eixa arena,
juny tos braus á l' arada,
l' ardit cavall per las dresseras mena,
y si plora la pátria trepitjada,
llavors lo ferro trau.

D' eixas parets ahont vens á embaladirte
fesne enderrochs y runa:

llépol de sanch te vol per ensojarte
qui ab ta rudesia aixeca sa fortuna...
¿No t' mous?—Donchs viu esclau.

JOSEPH LLUÍS PONS Y GALLARZA

AL SIGLE XIX

No en va tas lleys fermissimas ne son al hom dietadas;
no en va ta ma de ferro cap á endevant l' empeny:
la Humanitat avansa, y avansa á grans jornadas,
teninte á tu per brújula pera guiar son seny.

No n' es pesada càrrega la teva fatal forsa,
qu' al capdevall deu durnos del benestar al cim,
á greu d' esprits raquitichs als qui 'l neguit retorsa
de veure com espléndida la llum entra al abim.

Y ab ta volada rápida no donas temps sisquera
pera que 's puga l' últim aden dar al passat...
fas be, que si tornessim los ulls de nou enrera
ne trovariam mústigas las flors que hi hem deixat.

Pera mas pobras cántigas fins jo rebutjaria
la inspiració venuda dels trobadors antichs;
la gloria dels Ariostos jamay ma fantasia
tindrà per gloria licita, ni á greu de llurs fatichs...

Avant, y ab fé impertèrrita seguimne las petxadas
que 'l segle va marcantnos, que 'ns portan al progrés,
y ab sas ideas novas, pel mon esparramadas,
oblidarèm las rónegas que ja no han d' ésser més.

JOSEPH M. OLLER

PANAMÁ

Hi ha un gegant qu' es rey del hemisferi
que un dia s' axecá;
Y guaytant d' un penyal á l' altre vora
vegé un altre gegant.

Un crit que ressoná en tota l' esfera,
llensá 'l colós inmens;
Sa cabellera d' onas enaspradas
va enlayrar prop al cel.

Per sobre del penyal abdós parlaren
esbalahits de gotx;
Las algas y 'ls corals y las madréporas
s' estremian d' amor.

Y l' un alsant sa testa, al altre deya:
Jo só 'l gran Occeá!—
—També Occeá jo 'm dich; respongué l' altre.
—Donchs tots dos som germans.

—Jo estench mon brás per tot l' ample terra
—Mon regne es infinit.
—A mos peus y á mon cap, hi ha una encon-
[trada
que ningú encare ha vist.

—¿Estrenyém nostres mans, juntém la forsa
que 'ns va donar lo cel;
Enderrocant aquesta terra altiva
que entre nosaltres creix?—

Enfonzém Panamá, qu' are 'ns ailunya
y 'ns podrém dir germans.—
—Jo 't mostraré en mon fons, un poble atlétich
que un jorn vatx ofegar.

—Jo 't duré 'ls fruyts del gran Celest Imperi
que te aquell mur inmens,
Y las flors de las illas encar' verges
de mon nou continent.

—De las hermosas terras levantinas
y las regions del Nort,
T' abocaré milers d' ardots navilis
que enrondarán lo mon.

—La gent d' Australia, d' India y de Malaca
veurá 'l Mississipi.
—Y 'l fill soperb de l' Anglaterra altiva
vindrá fins á Bering.—

—Obrirém una font á la riquesa
y un gran temple á la pau.
—Un monument havem d' alsar al gèni
que 'ns hi vulla ajudar.—

Y d' amor y desitx udols llensavan
sas onas prepotents
Que s' axecavan com murallas fermas
d' una nova Babel.

Batian las arenas y las rocas
d' aquell altivol camp;
Més sempre inmóvil entre 'ls mar sorpresos
s' alsava Panamá.

Per xó l' Atlántich en son jas d' arenas
bramava dia y nit;

Y 'l Pacífich també ab sa veu potentia
se redressava altiu.

.

Una ve digué als mars:—Jo vull unirvos,
jo os vull agermanar!—
—Lo que no ha pogut fer nostre potensa
ningú ho farà jamay.—

—Jo tinch la llum que l' impossible aclara,
que en mi vá encendre Deu;
Soch fill d' un segle que per res s' atura
y alena pel progrés.—

—Nosaltres som gegants, lo mon es nostre!—
—No més la fé jo tinch.
Tú ets un pigmeu, que de la pols has d' ésser.
— Per volá' al infinit.

Per dins de vostre aygua engolidora
he fet passar lo llamp;
Só 'l rey de la creació; jo só la forsa!
só 'l Géni del treball!

Los mars han abaijat sa altiva testa
y 'l Géni enorgullit,
l'itsme de Panamá d' un cop amida
per llensarlo als abims.

Quan l' un gegant, ab l' altre s' abrahone;
—¡Gloria al segle! dirá;
Tot vessant la riquesa y la lley santa
de gloria y llibertat.

Sas onas cantarán al barrejarse
l' hymne sant del amor;
Y Deu benehint l' home ab alegría
s' estremirá de gotx.

La vella Europa gosará orgullosa
quan lo mon cridará:
—Aquell que ha unit los mars, es fill del poble
qu' engendrá á Mirabeau y á Chateaubriand!—

ARTUR MASRIERA

CORRESPONDENCIA

Buenos Aires, 6 de Janer de 1886

Senyor Director de LA GRALLA.

Estimat amich:

Enjipono á corre-cuyta aquesta correspon-
dencia baix l' agradable impresió que m' ha

causat la espléndida vetllada (la invitació deya
soirée... ¡Perdonaulos, pare meu!) qu' acaba
de tenir lloch en los salons del *Club Español*.

Estavan aquestos adornats ab gust y sen-
zillesa y plens d' una concurrencia tan lluhi-
da com escullida, dominant l' element femeni
qu' ab sos vistosos trajos y valiosas joyas
daba als esmentats salons tots los matisos
del millor jardí.

¡Bonich conjunt!

No vull entretenirme en fer la crónica de
la festa, sino tan sols en parlarvos d' una no-
tabilitat de casa, arribada de fresch, segons
noticias, que feu son *début* en dita festa.

Parlo de la senyoreta (Quimeta Franci, no-
tabilíssima professora de piano, qu' etzecutá
quatre dels dotze números de que 's compo-
nia 'l programa, y foren aquets l' *andante* y
l' *allegro* de la «Gran Polonesa» de Chopin,
la «Tarantela» de Rubinstein, lo «Capricho
Español» de Nogués y la magnífica «Rapsodia
Húngara» de Listz.

A greu de las dificultats que s' oposan
sempre al manteniment del silenci en los con-
certs, quan aquets se donan en centre de reu-
nió, ahont tothom se coneix, aquesta nit he
pogut apreciar la maravillosa dominació que
exerceix sobre 'l públich la Franci, que reu-
neix totas las condicions que distingueixen
als génits de las vulgaritats.

Tal volta recordi vosté que l' eminent pia-
nista, Pujol, á Barcelona, en una reunió se
enfadá tant al notar que méntres ell tocaba,
los que debian ser sos oyents y especialment
las senyoras, mantenian animadíssimas con-
versacions, en menyspreu de son indisputable
mérit, se va interrómprer bruscament á la
meytat d' una pessa, deixant avergonyits á
tots los xarrayres mal educats, los que encar
tingueren la osadia de preguntar al mestre
Pujol lo per qué de sa interrupció, y aquest
ab molta gracia los hi contestá qu' aquella
pessa qu' estava tocant no era á propòsit pe-
ra acompanyar conversas.

Ara bé, en aquesta festa l' admirable Fran-
ci no ha tingut perque enfadarse, puig tot ha
sigut fer brotar de la caixa las primeras no-
tas é imposarse gravement á la concurrencia,
que fins crech jo que deixava de respirar pera
no perdre la més insignificant vibració

Quan terminá la «Rapsodia Húngara» y
méntres encara ressonavan pel saló los fre-

nétichs aplausos que meresqué, se m'acostá un amich y paysá, y ab veu marcadament conmoguda 'm digué: «Noy, y es catalana!» qual frase, no obstant y sa brevetat es mes expressiva que 'l millor discurs.

Los regalos fets á la professora, tenim entés que foren d'importancia.

Seguidament del concert comensá 'l ball, y en ell regnava com principal tema de conversació, la opinió entussiasta y unánim que la Franci meresqué de tothom. Los uns ponderavan la seva facilitat d'etzecució, los altres son gust, son sentiment, y no 'n faltavan també, y per cert que no eran poch, que igualment ponderavan la raríssima bellesa de la professora.

Jo tinguí la honra d'esserli presentat y puguí admirar en ella dugas qualitats mes, de las que no tothom s'adoná, y son aquestas la clara inteligencia y la profunda instrucció de la heroina de la festa. La conversació mantinguda ab ella no decau un sol moment, fentla sempre agradable la senzillesa y amabilitat ab que deixa anar á voltas sentencias que posan pensatiu.

La Quimeta Franci confessa qu'encar que catalana no es catalanista, y com si e la mateixa volgués encarregar-se de demostrar lo contrari, acte seguit se os desfá en elogis de la bonica poesia d'en Francesch Matheu, *La Primavera*, y repeteix aquell pensament de

«Vull morí á la primavera
per 'ná d'un cel á altre cel.»

Tal es la joya que ha vingut á engrossar la forsa y valiment de la colonia catalana de Buenos Aires.

«¡Puig paria catalá, Deu li do gloria!»

En Francesch de P. Aleu, germà del esforç catalanista, l'advocat d'igual apellido, ahir á la tarde obsequiá á algunas de sas relacions ab un dinar esplendi, al que tinguerem la honra d'assistir. Se parlá catalá en gran y 's feren vots per la prosperitat de la important colonia catalana del Plata, sens olvidar als amichs de la Banda Oriental y especialment als de LA GRALLA.

Las senyoras Agneta Badia d'Aleu y las dels senyors Badia, pare y fill, feren los ho-

nors de la festa, deixant á la concurrencia profundament agrahida y satisfeta.

¡Don Panxo, visca molts anys!

WILLIAM XARAU

LO PAPER

Lo paper, serveix per' embolicar desd'un xavo de safrá fins la cosa més fina y delicada.

Ell es casi sempre lo «factotum» de la humanitat que s'agita dintre l'olla de cols que 'n diuhen mon.

Y 'l paper que desempenya Don Paper en las esferas socials, mereix que, sense fer la apologia d'aquell xino que l'inventá, se l'hi dedican algunas ratlletas, sino pera enumerar las moltas classes que los fabricants confeccionan destinantlos á diferents usos, pera demostrar que lo paper es un article endemoniat y plé de perills; y que quant mes augmentan las calitats que s'exposan á la venda pública, més creixen los embolichs.

Los enamorats s'endressan mútuament sas tendres cuytas per medi del paper. ¿Qué serian tantas parellas de joves que 'ls hi manca la llibertat de parlarse, si lo paper no escursés la distancia que 'ls separa? Ahont la tossuneria ó la conveniencia de mares y tias impideix expansions amorosas, hi arriba lo paper, símbol de sospirs, de petons, de abressadas, de recriminacions, de protestas d'amor etern y ximplerías mes ó menys grossas, segons la intensitat de la passió ó la inteligencia dels que se'n serveixen.

Avuy, la falta de paper d'escriurer, seria causa de grans é inevitables desgracias. Veuriam á jovincels agafar una corda del pou y penjarse com qui posa una llagonissa al sostre; á desesperadas mossas fer un xarop de mistos y empassársel lo mateix que si prenguessen un bolado ab aygua fresca. Vegin si 'n causaria de mals l'article que per entraihi tota mena de desperdicis en sa fabricació, té la sort de posehir algunas virtuts!

Be es vritat que tenim que concedirli que mitiga penas, que es lo consol que penetra en l'ánima ferida per las contrarietats mundanals, que ell guarda constantment las accions meritorias y transmeteix á las generá-

cions, ab severitat, las bonas condicions ó defectes qu' adornan als homes. Pero, si lo paper, necessari lo mateix en l' escritori del rich que en lo atrotinat bagul del indigent, té una utilitat incontestable, en cambi tanca un cúmulo interminable de enredos y disgustos.

Al individuo que un poch escrupulós procurador ó advocat l' hi ha entrampat una casseteta, producte de llurs afanys y economías, son los «papers» la causa de sa pérdua.

De paper son los bitllets que 'l pobre compra ab la esperança de que la grossa l' hi farà cambiar de posició.

Sobre paper están estampats los escassos y desitjats bitllets de Banch, que son avuy més difícils de arregar que de trovar una agulla en un paller.

Rebutjem lo paper d' estrassa per ordinari, s' enten per certs usos, y ¡tira peixet! si se 'n trova un tros á ma per anar 'hont los reys no hi han anat may á caball.

Si del paper anessim estudiant lo «paper» que fan alguns homes ab una criatura al bras y permeten, pastanagas, que la dona vagi ab lo ventall escampantse las moscas, allavoras tindriam molt qu' analisar.

Y mes ó menos, tothom fa *papers*.... sols qu' uns ne fan de tristos, altres d' alegres, y poden estar ben certs que del paper que se 'n gasta fins á desdir avuy dia, no es ni 'l de carta, ni de fumar, ni aquell qu' emplean las donas pera enflocarse 'l cap pera que la gent cregui que tenen lo cabell rissat: del paper que se 'n gasta á carretadas y que no 'n trovarán en venda es.... *lo paper ridícul*.

ENRICH RÀFOLS

TEATRE CATALÀ

Apuntacions històriques-crítiques desde 'ls seus orígens fins al present estat

(Seguiment)

I

Perteneix la primera de que tenim noticia al quinzé sigle, y te per títol *L' hom' enamorat y la fembra satisfeta*, sent obra de Micer Domingo Massó ó Maseó, segons alguns, vice canceller y del consell dels reys d' Aragó

en Joan I y en Martí. Aquesta tragedia, alusiva als tant censurats amors del rey En Joan I ab Na Carroça Vilaregut, dama de sa muller, fou representada en 1394 en una de las salas del palau reyal de Valencia, mes no se sap que hagués estada impresa. No falta qui pose en dupte l' existencia de aquesta tragedia, pero, per altra part, hi ha qui diu haver tingut en son poder lo manuscrit original, acompanyat d' unas notas de la mateixa època. Donada per certa la existencia de aquesta tragedia, tindria lo teatre català una obra molt anterior á las primeras del teatre modern de todas las literaturas.

Mes fins y tot negant la existencia de la tragedia per en Massó escrita, es per demés disputar tan honrosa primacia al nostre teatre, ja que una altra producció 'ns prova en Joseph M. Quadrado haverse escrita á principis del sigle XIV, en la qual concorren per cert la major part d' aquellas condicions que en tota obra dramática se fan mes necessarias per á que sia representable.

En un article publicat l' any 1871, en lo periódich de Palma «La Unidad Católica,» diu lo sabi escriptor mallorquí haver trovat entre alguns papers vells procedents dels suprimits convents de las illas balears, duas fullas de paper gruixut que, tant per lo caracter de la lletra com per lo llenguatge, demostran esser de principis del sigle XIV, los quals son dos interessantíssims fragments d' un drama sacro qual assumpto fou, segons per los mateixos se véu, la Conversió de la Magdalena. Per aquestos fragments, escrits en vers dialogat, se descubreix en lo drama del qual formaren part, varietat d' escenas, caràcter ben sostingut en los personatges que en ell intervenen, enginy artístich en la acció y un moviment dramàtich tan remarcat que aventatja de molt á todas las produccions representables d' aquell temps, avuy dia conegudas.

De doldrer es que de tan preciós monument no 'n quede altra cosa que algunas tiradas de versos; mes per aixó son prous per á deixar ben provada l' antiguitat del teatre català.

Després de las duas citadas, es de notar una composició dramática del sigle XVII titulada *Comedia de la general conquista de Mallorca*, escrita per en Pere Antoni Bernat, al

qual corre impresa, si be tan rarament ja 's trova que se n' han tretas moltas copias manuscritas. Encara que sabem qui te un exemplar d' aquesta obra, per una rara coincidencia no l' havem poguda fullejar; emperó podem dir de ella que un reputat escriptor ne parla molt poch favorablement, sentant que es difícil, per la pesadesa d' estil que hi campeja, que pugua 'l llegidor passar de las primeras planas.

Son també del mateix sigle la famosa comedia de la gloriosa Verge y mártir Santa Bárbara, original de 'n Francesch Vicens Garcia, conegut per lo rector de Vallfogona y la tragi-comedia pastoral *Amor, l'irmesa y Porfía* de 'n Francisco Fontanella.

Abduas composiciones reuneixen totas aquellas condicions que 's fan mes precisas per esser representables. Partidas en jornadas ó actes, entradas y sortidas de personatjes que jugan en la acció, lo qual dihuen ara escenas; exposició, nus y desenllás á la seua manera; tot aixó reuneixen una y altra producció y si se sab prescindir dels defectes propis del mal gust de la época y de lo atacats que estavan los autors de las influencias castellanas que tant contribuïren á la decadencia de la nostra literatura, sempre serán de llohar en ellas la fluhidesa de la versificació, la elevació dels conceptes, lo joch escénich, la naturalitat de las situacions y 'l bosquetj dels personatges. Octosílabos te l' un autor y endecasílabos l' altre que ben bé poden servir, d' exemple, y de bona gana trasladariam alguns trossos de algunas escenas de ellas per á comprobació de nostras ditas si impresas no correguessen y no fossen, com son, prou conegudas.

FRANCESCH UBACH Y VINYETA

PENSAMENTS

Pescador de canya digam,
 ¿cóm se pot pescar mes bé?
 T' ho dich perquè 'n á mi 'n pesca
 una nena ab son asqué,
 y si l' asqué son miradas
 un s' hi acosta de bon grat,
 mes si l' asqué son besadas
 allavors ja estás pescat.

Ensisera es la nineta
 ab son orgull negre que mata,
 ab son llavi d' escarlata
 que perlas á dins enclou;
 dolç es oir de sa boca.
 d' amor una parauleta,
 bell es son desitx de coqueta
 que tot nostre ser conmou.
 Rica es de sa cabellera
 l' abundosa y negra mata,
 fins son desdeny qu' un ataca,
 fa qu' un l' ayme mes si sap;
 son sonris es lo dels angels,
 y quant ella diu: t' estimo
 del cel es son dolç arrimo,
 pero ¡quin cap!

Rossa y modesta n' es ella
 son mirar no res indica,
 ab pler al treball s' aplica
 y sols ayme pel be fer;
 si te rengleras de perlas
 dins lo cau de sa boqueta,
 no las mostra com coqueta
 que las amaga mes bé.
 Lo daurat vel qu' empresona
 d' abundosos rulls sa cara,
 no ab cintas y flors s' amara,
 mes may l' hi falta frescor,
 y si en algu' sos ulls posa
 sa mirada n' es tant pura,
 que l' amor ardent s' hi atura,
 pero ¡quin cor!

Jove que lo rich tresor
 d' abundosa vida umplenas,
 y 't sembla podé á mans plenas
 malbaratarlo ab ardor;
 si 't pensas que per ton cor,
 eix tragi 'l plau y 'l dilata,
 jo 't diré parlant en plata
 qu' aqueix esbarjo sens mida,
 es com l' amor, font de vida;
 mes qu' aydantshi molt 'ns mata.

La qu' entre velluts y blondas
 brilla ab ánima invilida,
 per golos es com la poma
 bella á fora, á dins podrida.

Anant á la font del roure
 un cert dia 't vaig trobar,

jo prou 'm volia mouer
pero 'l cor allí 'm clavá.

FRA-ANGÉLICH

PIFIAS

Cridem l' atenció de nostres llegidors pera que llejixin la oportuna correspondencia de Buenos Aires que habem rebut de nostre corresponsal en aquella ciutat.

Nostre Redacció ha sigut obsequiada ab un tomo de la novela castellana de Perez Galdós, que té per titol *Doña Perfecta* y que ha editat pera distribuir grátis la Societat «Liga Liberal.»

Recomanem á 'ls aficionats á lo bó que 's procurin un exemplar de la citada obra, que com que 's regala, tothom pot adquirirla.

Agrahim l' obséqui.

Concorregut y bastant animat estigué lo últim ball del *Centro*; pero molta gent de fora y..... pochs socis.

Epigramas

Un llauné molt xavacá
disputaba ab un senyó
volenne tení rahó
qu' ell parlaba net y clá:
y essent dels mes tartamuts
aquell senyó l' hi digué:
— Vos may parlareu ben bé
Si continueu fent embuts.

Disputava un testarut
ab una burleta de cassa,
cuant per estremitjs traspassa
lo gos d' aquell resolut.

Pst, (y 'l gos tot lladrant passa)
Pst, diu l' home, pst, Mennt,
y al di' al últim: Qu' es tossut,
respon l' altre: Es de Ta-prassa.

LO GUANT

Alfombra d' hivern y estiu
que tapas mans desgraciadas,
y á voltas, fins las cremadas
d' una raspa, pel lleixiu,
y entre 'l luxó d' algun ball
en mitj de mils llums lluheixes
y ab ta pell fina cubreixes
las duricias d' algun mall;
lo sabaté 't vol ab gust
trobant en tú son consol,
quan la furtó del *ninyol*
ofega 'l teu botó just.

Tú ocultas cops d' estisora
d' algun fastret ó modista,
lo fum d' estampa al caixista,
y fent serveys á tot' hora
la coqueta t' aprecia,
la coqueta 't porta lley
y desde el soldat al rey
mostran per tu simpatía.

Joves, vells y fins quitxalla
duhent guants ne ván tots tous,
y que se inauguran Pous
encarregan lo guant...PALLA.

(Qu' es necessitat primera
gastar guants, per mi es rahó:
desde 'l més bonich saló
á la bruta *llumanera*.

Es per mi un noble precis
que no 'm pot negar ningú,
tallarne un dit es comú
per un tall ó panadis
trobantse un hom en certs cassos
que per altre es insultat
per venjar sa dignitat
¿qu' es lo que fá?—*Un guant fets nassos*
Y molts per tapar sas mans
passan las deu mil desditjas:
home hi ha que no dú mitjas
tant sols per poder dur guants. (1)

ÉDUART NOVELL

(1) Aproposit de guants, lo nostre paysá En Munné
los fá que ni pintats, en sa fábrica del carrer Juncal.